

К.: Юрінком Інтер, 2003. – С. 76. **3.** *Адміністративне право України*. Академічний курс: Підруч.: У 2 т.: Загальна частина / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К.: Вид-во «Юрид. думка», 2004. – С. 191. **4.** *Стеценко С. Г.* Адміністративне право України: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2008. – С. 92. **5.** *Євченко В. О., Євченко О. О.* Органи виконавчої влади в Україні: Навч. посібник. – Миколаїв: НУК, 2006. – С. 38. **6.** *Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України*: Указ Президента України від 31 травня 2011 р. № 634/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua> **7.** *Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України*: Указ Президента України від 06.04. 2011 № 395/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua> **8.** *Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України*: Указ Президента України: від 13.04. 2011 № 467/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua> **9.** *Про Міністерство аграрної політики та продовольства*: Указ Президента України від 23.04.2011 № 500/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua> **10.** *Про Положення про Міністерство інфраструктури України*: Указ Президента України від 20.05.2011 № 581/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua> **11.** *Митний кодекс України // ВВР України*. – 2002. – № 38–39. – Ст. 356. **12.** *Положення про Державну санітарно-епідеміологічну службу України*: Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 400/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua> **13.** *Положення про Державну службу України з лікарських засобів*: Указ Президента України: від 8 квітня 2011 року №440/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua> **14.** *Про Антимонопольний комітет України*: Закон України від 26.11.1993 // ВВР України. – 1993. – № 50. – Ст. 472. **15.** *Положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів*: Указ Президента України від 13.04.2011 № 456/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua> **16.** *Сайт Державної інспекції України з питань захисту прав споживачів* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsii.gov.ua> **17.** *Адміністративная ответственность за нарушение законодательства о защите прав потребителей* [Текст]: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / М. А. Кагъс; Московская юридическая академия им. О.Е. Кутафина. – М.: Б. и., 2002. – 25 с. **18.** *Про захист прав споживачів*: Закон України від 13.01.2006 // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30. – Ст. 379. **19.** *Ткачук А. Ф., Агранофф Роберт, Браун Тревор.* Місцеве самоврядування: світовий та український досвід: Посібник. – К.: Заповіт, 1997. – 186 с.

УДК 342.903 (477)

Е. Л. ТРЕГУБОВ

ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Аналізується поняття механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України. Пропонується авторська дефініція цієї правової категорії, її істотні ознаки. Розкривається структура механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України.

За результатами дослідження автор приходить до висновку про те, що під механізмом реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України необхідно розуміти систему взаємозгоджених та взаємодоповнюючих правових явищ (правових норм, принципів права, актів застосування права тощо), за допомогою яких

© ТРЕГУБОВ Едуард Леонідович – здобувач Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, юрист юридичної фірми «Салком»

здійснюється реалізація права на судовий захист в адміністративному судочинстві України, тобто реальне фактичне надання адміністративними судами захисту прав і свобод суб'єкта права в публічно-правових відносинах.

Ключові слова: адміністративна юстиція, право на судовий захист, механізм реалізації прав.

Трегубов Э. Л. Понятие и структура механизма реализации права на судебную защиту в административном судопроизводстве Украины.

Анализируется понятие механизма реализации права на судебную защиту в административном судопроизводстве Украины. Предлагается авторская дефиниция этой правовой категории, ее существенные признаки. Раскрывается структура механизма реализации права на судебную защиту в административном судопроизводстве Украины.

По результатам исследования автор приходит к выводу о том, что под механизмом реализации права на судебную защиту в административном судопроизводстве Украины необходимо понимать систему взаимосогласованных и взаимодействующих правовых явлений (правовых норм, принципов, актов применения права и т.п.), с помощью которых осуществляется реализация права на судебную защиту в административном судопроизводстве Украины, то есть реальное фактическое предоставление административными судами защиты прав и свобод субъекта права в публично-правовых отношениях.

Ключевые слова: административная юстиция, право на судебную защиту, механизм реализации прав.

Eduard Tregubov. Concept and structure of the mechanism of realization of the right to judicial protection in administrative proceedings of Ukraine.

The concept of the realization of the right to judicial protection mechanism in administrative proceedings of Ukraine is analyzed. The definition of this legal category and its essential features are proposed by the author. The structure of the mechanism of realization of the right to judicial protection in administrative proceedings of Ukraine is researched.

According to the results of the research, the author concludes that the mechanism of the right to judicial protection in administrative proceedings of Ukraine is mutually complementary legal phenomena (legal rules, principles, and acts of law, etc.), through which the right to judicial protection in administrative proceedings of Ukraine is realized, that is a real protection of the rights and freedoms of an entity in the public legal relations by administrative courts.

Key words: administrative justice, the right to judicial protection, the mechanism of realization of rights.

Право на судовий захист від протиправних рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень в Україні є гарантованим та забезпеченим лише тоді, коли особа, права якої порушено, має реальні можливості його реалізувати шляхом звернення до адміністративного суду та отримання належного судового захисту. Враховуючи те, що процес реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України є достатньо складним, багатоаспектним та залежить від діяльності різних суб'єктів права, для його успішного здійснення необхідним є наявність окремого механізму реалізації.

Актуальність дослідження механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України полягає в тому, що саме в публічно-правових спорах невідні суб'єкти потребують особливих гарантій, спрямованих на забезпечення можливості захисту прав, порушених рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єктів владних повноважень. Таким чином, ефективність

адміністративної юстиції виступає якісним показником розвитку правової системи в цілому, та судової системи зокрема.

У науковій літературі досить багато уваги приділяється дослідженню окремих проблем адміністративної юстиції в Україні. Найбільш значний внесок у вирішення теоретичних та практичних проблем судового захисту прав громадян в публічно-правових спорах належить таким науковцям, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Ю.П. Битяк, М.А. Гурвич, А.М. Колодій, І.Б. Коліушко, Є.Б. Кубко, В.Т. Малярєнко, Н.М. Оніщенко, О.М. Пасєнюк, Ю.С. Пєдько, В.Ф. Погорілко, П.М. Рабінович, А.В. Руденко, А.О. Сєліванов, В.С. Стефанюк, С.В. Шевчук, Ю.С. Шемшученко та ін. Водночас питання визначення поняття, ознак та структури механізму реалізації права на судовий захист від порушень в публічно-правових відносинах залишилося поза увагою у вітчизняній правовій доктрині.

Переходячи до викладення основного матеріалу, слід відзначити, що термін «механізм» у буквальному значенні пов'язується із внутрішньою будовою машини. Будь-який механізм – це сукупність взаємозалежних і взаємодіючих частин, елементів при наявності, з одного боку, внутрішньої упорядкованості й узгодженості між ними, а з іншого – диференціації й відносної автономності¹.

У науковій літературі панує термінологічна невизначеність щодо вживання категорії «механізм» при дослідженні правових явищ, наслідком чого є відсутність одного класичного підходу і до питання механізму реалізації права. Як слушно відзначає М.В. Коваль, термін «механізм» застосовується, коли аналізують поняття «механізм держави», його використовують при обґрунтуванні поняття «механізм правового впливу», а також як «механізм управління», при розкритті сутності та буття такого правового явища як «механізм правового регулювання», це словосполучення використовується при відображенні таких правових явищ, як «механізм реалізації норм права» та «механізм адміністративно-правового регулювання», а також «механізм адміністративно-правового захисту» тощо².

З огляду на мету цієї статті, видається необхідним проаналізувати напрацювання наукової спільноти щодо розуміння терміна «механізм реалізації права». Т.Ю. Фалькіна підкреслює, що, використовуючи категорію «механізм», можна охопити весь процес реалізації права, представити його в системно-динамічному вигляді. Аналіз механізму реалізації права дозволяє розкрити структуру, взаємозв'язок і взаємодію елементів такого механізму, виявити роль соціального середовища і психологічних якостей особистості при здійсненні тієї чи іншої форми реалізації права³.

Н.І. Матузов та А.В. Малько зазначають, що право в будь-якій його інтерпретації (а навколо цього поняття завжди велася і нині ведеться жвава полеміка) – складне, багатогранне явище. Відповідно, і механізм його реалізації складний і багатогаспектний. Він являє собою комплекс взаємопов'язаної правової діяльності, характер і напрями якої залежать від особливостей тих чи інших норм, їх цілей, змісту, юридичної сили, ієрархії, адресатів, сфери «застосування», галузевої належності тощо⁴.

Е.О. Олєфіренко визначає сутність механізму реалізації прав і свобод громадян, яка виражається у перетворенні соціальних благ та можливостей особи, закріплених в її правах і обов'язках, у реальну поведінку, реальні суспільні відносини. Автор не заперечує важливе значення юридичного механізму реалізації для прав і свобод громадян, водночас стверджує, що комплексний підхід до даної проблеми вимагає виділення не лише юридичних, а й соціально-психологічних аспектів даної проблеми⁵.

М.Д. Гнатюк пропонує визначати механізм реалізації права як особливу правову підсистему механізму правового регулювання, що містить у собі відповідні регулятивні та охоронні правові засоби, за допомогою яких об'єктивне і суб'єктивне право втілюється у фактичній поведінці суб'єктів, тобто залежить від їх вольової діяльності, з метою досягнення відповідного правового результату⁶.

Аналіз різноманітних підходів до визначення конструкції механізму правореалізації дозволив зазначеному вченому дійти до висновку про доцільність створення інтегративного, комплексного механізму реалізації права, що охоплює усі сторони й аспекти реалізації права. Дослідження такого механізму повинен здійснюватись, виходячи з широкого (інтегративного) праворозуміння, з того, що норми законів та інших нормативних актів покликані відображати право, яке органічно притаманне даному суспільству⁷.

А.Е. Ушамирський визначає механізм реалізації суб'єктивних прав як сукупність взаємопов'язаних об'єктивних і суб'єктивних елементів, що дозволяють суб'єкту правового життя на свій розсуд і з урахуванням інтересів інших осіб перетворити належні йому юридично закріплені можливості в фактичну поведінку для задоволення своїх особистих потреб та інтересів.

Основними елементами механізму реалізації суб'єктивних прав учений пропонує виділяти:

- 1) нормативне закріплення суб'єктивних прав;
- 2) правореалізаційну діяльність;
- 3) відновлення та захист порушених прав;
- 4) правову свідомість, яка не утворює окремої стадії в структурі механізму, але є його «наскрізним» елементом⁸.

В.А. Сапун відстоює інструментальну конструкцію механізму реалізації права та пропонує визначати її як систему правових засобів, використання яких у практичній діяльності суб'єктів приводить до досягнення певних соціальних результатів. В авторському трактуванні механізм реалізації права являє собою особливу правову підсистему механізму правового регулювання, блок регулятивних та охоронних правових засобів різного рівня, за допомогою яких об'єктивне і суб'єктивне право втілюється в життя, втілюється у фактичній поведінці та юридичній діяльності суб'єктів⁹.

На думку О.В. Белянської, доцільно виокремлювати механізм безпосередньої реалізації прав і свобод людини, під яким розуміється комплекс правових засобів, а також самостійних дій особи з метою їх більш повного та ефективного використання. Як вказує вчений, механізм безпосередньої реалізації прав і свобод людини має таку структуру:

- правові норми;
- юридичні факти;
- діяльність особи щодо здійснення свого права;
- охорона та захист особи, включаючи самозахист;
- процедури;
- гарантії¹⁰.

Як свідчить вищенаведене, в юридичній науці існує плюралізм поглядів на питання визначення поняття «механізм реалізації права».

На підставі викладеного автором статті пропонується таке визначення поняття «механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України» – це система взаємоузгоджених та взаємодоповнюючих правових явищ

(правових норм, принципів права, актів застосування права тощо), за допомогою яких здійснюється реалізація права на судовий захист в адміністративному судочинстві України, тобто реальне фактичне надання адміністративними судами захисту прав і свобод суб'єкта права в публічно-правових відносинах.

Механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України характеризується такими ознаками:

1. Системність. Усі структурні елементи механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України створюють в сукупності єдиний узгоджений ефективно працюючий механізм. Наявність неузгодженостей, прогалин, колізій тощо призводить до неефективності взаємодії елементів механізму в цілому, не дозволяє особі отримати належний судовий захист своїх прав і свобод при зверненні до адміністративного суду. Порушення системності механізму реалізації права на судовий захист від протиправних рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень також зумовлює виникнення недоліків у роботі органів державного управління, оскільки публічно-правові спори не будуть своєчасно та всебічно розглянуті та вирішені адміністративним судом.

2. Механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України складається з правових явищ. У цьому аспекті слід підкреслити, що окремі вчені виділяють як самостійні механізми реалізації права – психологічний, соціальний механізми тощо. При цьому механізм, який складається з правових засобів, пропонується іменувати юридичним. На нашу думку, така класифікація ілюструє широкий підхід до розуміння механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України та має право на існування, водночас в межах цього дослідження пропонується розглядати виключно механізм, що складається саме з правової матерії.

3. Результативність механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України. Ця ознака виявляється у спрямованості вказаного механізму на реальне фактичне надання адміністративними судами захисту прав і свобод суб'єкта права. Механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України, як будь-який інший механізм, своїм призначенням має перетворення чогось у щось, а саме правової матерії в узгоджену діяльність суб'єктів, які зазнають впливу права, право особи на отримання судового захисту з боку адміністративних судів на реальне отримання такого захисту шляхом вирішення публічно-правового спору.

4. Гарантованість державою. Сам механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України є продуктом діяльності держави, тож його дієвість та ефективність неможлива без участі держави та її органів. Слід наголосити на тому, що право на судовий захист в адміністративному судочинстві України визнано на конституційному рівні, детально регламентується в КАС України та забезпечується системою правових норм. Структурним елементом механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України є система відповідних гарантій. Держава зацікавлена в наявності ефективного та взаємоузгодженого механізму вирішення спорів у сфері державного управління. Адміністративна юстиція виконує контролюючу функцію щодо здійснення владними суб'єктами своїх повноважень та дозволяє виявити як недоліки правового регулювання, так і практики правозастосування.

5. Повторюваність. Ця ознака характеризує можливість використання механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України невизначену кількість разів. Як сама норма права, що розрахована на бага-

торазове застосування невизначеним колом суб'єктів, механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України може використовуватися будь-якою особою у випадку порушення її прав рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єктів владних повноважень невизначеною кількістю разів. Водночас ознака повторюваності також не є безмежною, оскільки у тих випадках, коли публічно-правовий спір вже був розглянутий та вирішений адміністративним судом, повторне звернення заявника з тими самими вимогами до тих самих суб'єктів владних повноважень з тих самих підстав не буде наслідком повторно-го розгляду такої справи адміністративним судом.

6. Дискретний характер механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України. Дія механізму не є безперервною. Вона приводиться в дію шляхом здійснення акта реалізації права (звернення особи до суду з адміністративним позовом) та закінчується вирішенням публічно-правового спору та виконанням рішення адміністративного суду. Дискретність, повторюваність і результативність дозволяють знову і знову приводити в дію механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України, який в кінцевому підсумку забезпечує стан правопорядку та впорядкованості публічно-правових відносин.

7. Діяльнісний характер механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України. Як впливає з проаналізованої природи категорії «механізм», його невірно було б уявляти як статичну систему елементів. Оскільки основною метою та цінністю досліджуваного механізму є реальна здатність забезпечити реалізацію права на судовий захист в адміністративному судочинстві України, конститутивною його ознакою є процесуальність. Система елементів (правових явищ) лише тоді може вважатися механізмом реалізації права на судовий захист від протиправних рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, коли їх взаємоузгоджена системна взаємодія дозволяє забезпечити реальне фактичне надання адміністративними судами захисту прав і свобод суб'єкта права.

Оскільки механізм реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України являє собою систему взаємоузгоджених правових явищ, доцільно визначити структуру такого механізму.

Під структурою традиційно розуміється внутрішня побудова чого-небудь. Структура механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України складається з елементів, які в узгодженій взаємодії забезпечують надання адміністративними судами захисту прав і свобод суб'єкта права. Пропонується виділити такі елементи механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України:

1. Правові норми. На нашу думку, норми права становлять основу механізму реалізації права на судовий захист від протиправних рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень. Правотворчість є головною правовою формою діяльності держави, тому саме шляхом прийняття норм права законодавець вибудовує механізм, за допомогою якого особа може реалізувати своє право на судовий захист в публічно-правових спорах.

За допомогою норм права відбувається фіксація та формальне закріплення конструкції самого права особи на судовий захист в адміністративному судочинстві України, визначається процедура реалізації цього права, встановлюється

обсяг процесуальних прав і обов'язків сторін адміністративної справи, конкретизується правовий статус і повноваження адміністративного суду, встановлюються положення щодо відповідальності за порушення права особи на судовий захист тощо.

2. Гарантії реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України. Дотримуємося погляду про те, що значення гарантії реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України, а також їх вплив на ефективність, своєчасність та якість вирішення публічно-правових спорів є досить значним.

3. Правовідносини. Якщо правові норми та гарантії реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України створюють формальну сторону відповідного механізму, то сутнісним його наповненням слугують правовідносини, які виникають в процесі безпосередньої реалізації права особи на судовий захист від протиправних дій чи бездіяльності владних суб'єктів. Процес реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України проходить низку стадій, на кожній з яких між сторонами публічно-правового спору, судом, іншими органами та особами виникають правовідносини.

4. Акти застосування норм права. В процесі розгляду та вирішення публічно-правового спору адміністративний суд здійснює правозастосовну діяльність, результатом якої є ухвалення офіційного правового документа, в якому фіксується індивідуальне владне розпорядження адміністративного суду щодо вирішення конкретного публічно-правового спору.

Як вказується у ст. 14 КАС України судове рішення, яким закінчується розгляд справи в адміністративному суді, ухвалюється іменем України. Постанови та ухвали суду в адміністративних справах, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання на всій території України.

Отже, акт застосування норм права є тим елементом механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України, за допомогою якого адміністративний суд вирішує публічно-правовий спір. Відповідно до ч. 1 ст. 158 КАС України судове рішення, яким суд вирішує спір по суті, викладається у формі постанови.

5. Органи державної влади. Оскільки змістовним наповненням механізму реалізації права на судовий захист в адміністративному судочинстві України є правовідносини, то суб'єктний склад таких правовідносин доцільно розглядати як самостійний елемент названого механізму. Реалізація права на судовий захист в адміністративному судочинстві України неможлива також без участі адміністративного суду, який вирішує публічно-правовий спір.

1. *Харченко Н. П.* Поняття механізму держави, наукові пошуки теоретико-правової дефініції // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. – 2007. – Т. 20 (59). – С. 280. 2. *Коваль А. В.* Щодо сутності механізму забезпечення прав, свобод та задоволення потреб і законних інтересів людини і громадянина в Україні // Право та управління. – 2010. – № 1. – С. 94. 3. *Фалькіна Т.Ю.* Формы реализации права и механизм их осуществления: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. – Екатеринбург, 2007. – С. 5. 4. *Матузов Н.И., Малько А.В.* Теория государства и права: Учебник. – Саратов: Юристъ, 2004. – С. 512. 5. *Олефіренко Е.О.* Адміністративно-правові гарантії реалізації прав і свобод людини: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. – Ірпіль, 2006. – С. 6. 6. *Гнатюк М.Д.* Правозастосування та його місце в процесі реалізації права: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. – К., 2007. – С. 5.

7. Там само. **8.** *Ушамирский А.Э.* Механизм реализации субъективных прав военнослужащих в России (Вопросы теории и практики): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. – Волгоград, 2006. – С. 16. **9.** *Сапуи В.А.* Теория правовых средств и механизм реализации права: Дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01. – Н. Новгород, 2002. – С. 297. **10.** *Белянская О.В.* Механизм непосредственной реализации прав и свобод личности: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. – М., 2003. – С. 78.

УДК 342.9

О. Л. КОЦОВСЬКА

ПРАВА СПОЖИВАЧІВ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

Обґрунтовується значення адміністративно-правової охорони прав споживачів. На основі законодавства України аналізується термін «споживач». Визначається поняття прав споживачів. Наводяться акти законодавства України та міжнародно-правові акти, які закріплюють права споживачів. Проводиться класифікація прав споживачів за деякими критеріями та наводяться приклади окремих видів прав споживачів.

Ключові слова: адміністративно-правова охорона прав, споживач, права споживачів.

Коцовская О. Л. Права потребителей как объект административно-правовой охраны

Обосновывается значение административно-правовой охраны прав потребителей. На основе законодательства Украины анализируется термин «потребитель». Определяется понятие прав потребителей. Указываются акты законодательства Украины и международно-правовые акты, закрепляющие права потребителей. Проводится классификация прав потребителей по некоторым критериям и приводятся примеры отдельных видов прав потребителей.

Ключевые слова: административно-правовая охрана прав потребителей, потребитель, права потребителей.

Kotsovska O. L. Consumer's rights as object of administrative and legal preventive protection

In present article is justified the importance of administrative and legal preventive protection of consumer's rights. Based on the legislation of Ukraine the term "consumer" is analyzed. The concept of consumer's right is defined. The legislative acts of Ukraine and international legal acts that contain the consumer's rights are cited. A classification of consumer's rights according to some criteria is conducted and examples of certain types of consumers are given.

Key words: administrative and legal preventive protection of consumer's rights, consumer, consumer's rights.

Адміністративно-правова охорона як специфічний вплив на права, що має попереджувальний характер та реалізується суб'єктами адміністративного права з

© **КОЦОВСЬКА Оксана Любомирівна** – аспірант відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України